

Hotellien ja ravintoloiden jätehuolto ja kiertotalous – missä, miten, miksi, kuka 16.9.2019

TYÖPAJOJEN ANTIA

Yritysten palvelutarpeet ja yhteistyömahdollisuudet lajiteltujen jakeiden keräämisessä, käsittelyssä ja kuljetuksessa

Biojäte

Tällä hetkellä ruoka tuodaan Leville suurelta osin Lapin ulkopuolelta. Ruoan sisältämät ravinteet päätyvät osaltaan biojätteeseen, joka kuljetetaan Lapin ulkopuolelle polttokelpoisen jätteen mukana muun muassa Ouluun jätteenpolttolaitokseen. Tulevaisuudessa on löydettävä enemmän ravinnekiertoa Lapin alueen sisällä ja mieluiten mahdollisimman paikallisesti. Esimerkiksi lisäämällä paikallista ruoantuotantoa sekä paikallisen mullan ja lannoitevalmisteiden käyttöä saadaan luotua paikallista ravinteiden kiertoa. Biojätteen käsittelyvaihtoehtoja ovat biokaasutus ja kompostointi (toimijakohtainen tai keskitetty). Haasteena on yritysten ja henkilökunnan motivoiminen biojätteen lajittelemiseen. Mikäli jätejäte ei ole tarpeeksi puhdasta, käsittely saattaa hankaloitua tai syntyä lisäkustannuksia. Suurena kysymyksenä on biojätteen käsittelyssä syntyvän mullan hyödyntäminen. Alueen toimijoiden ”multaomavaraisuus” olisi hyvä, mutta onko lopputuote tarpeeksi laadukasta. Missä ja kenen toimesta käsitelty biojäte jälkikompostoidaan ja jatkojalostetaan myytäväksi mullaksi? Ruokahävikin vähentäminen on avainasemassa! Samoin ruokajätteen hyödyntämistä on suunniteltava entistä tehokkaammin.

Muovijäte

Jotkin muovimateriaalit ovat helpommin kierrätettävissä kuin toiset. Esimerkiksi kovalle PE-muoville on hankaluuksia löytää hyödyntäjää. Hotellien majoitustiloissa ja yritysten taukotiloissa syntyvä kuluttajapakkausmuovijäte voidaan kerätä ”sellaisenaan” eli ilman lajittelua muovimateriaalin mukaan ja viedä yritysten muoviterminaaliin (ei Rinki-pisteeseen). Yrityksen omassa toiminnassa syntyvä muovijäte on lajiteltava muovimateriaalin mukaan, jonka jälkeen muoviterminaali ottaa lajitellut jakeet vastaan. Tällä hetkellä lähin terminaali on Rovaniemellä. Pohdittiin, onko yrityksillä tiloja eri muovijakeiden säilyttämiseen. Yhteistyö yritysten välillä ja isomman määrän kuljettaminen kerrallaan terminaaliin on järkevämpää. Yhteisen toimintasabluunan luominen yritysten välille helpottaisi yhteistyötä. Henkilökunnan motivoiminen ja sitoutuminen on tärkeää. Kaavamääräyksissä tulee huomioida jätteen lajittelu- ja keräysinfran tilavaatimukset.

Yritysten kierrätykseen liittyvän tiedotuksen tarpeet ja toiveet

Yritysten sisäinen ja yritysten välinen viestintä

Yritysten henkilöstö vaihtuu ja työntekijämäärä muuttuu sesongeittain. Työntekijöiden kouluttaminen ja tiedon välittäminen on haasteellista. Yrityksillä on tarpeena, että ajantasaista tietoa olisi tarjolla jatkuvasti. Lajitteluohjeistuksessa on tarkennuksen paikka. Tarvitaan selkeitä ja riittävän yksinkertaisia ohjeistuksia sekä asiakkaille että työntekijöille. Yhteistyötä tiedotuksesta on lisättävä toimialakohtaisesti. Myös yrityskohtaista tietoa tarvitaan lisää. Ravintoloissa voi lisätä tiedotusta myös ruokahävikistä. Sesongin jätteet ja roskat jäävät kesäajalla toimiville yrittäjille. Miten tätä voi ennaltaehkäistä?

Kierrätys ei välttämättä näy suoraan jätehuoltokustannuksissa. Lajittelu kuitenkin hillitsee kustannusten nousua, esimerkiksi kierrättämättömän jätteen verotuksen osalta. Jätteiden sijaan voidaan puhua materiaaleista. Osalla jättemateriaaleista on positiivinen hinta. Yhteistyö jätteiden keräyksessä toisi suurempia materiaalivirtoja, jolloin niillä olisi enemmän arvoa. Yritysten kesken on luotava yhteinen toimintasabluuna ja tahtotila.

Markkinointi ja viestintä asiakkaille

Kyseessä on arvovalinta. Asiakaspaineeseen tulee pyrkiä vastaamaan, koska monet matkailijat ovat tottuneet kierrättämään kotiseudullaan. Kierrätykselle voisi luoda oman luokituksen yritysten markkinointiin. Yrityksiä palkittaisiin, jolloin osallistuminen olisi todennäköisempää. Panostetaan yrittäjien yhteistyöllä puhtaan kyläkuvan ylläpitämiseen. Myös matkailija voisi maksaa vapaaehtoisen ympäristön/katujen puhtaanapitomaksun.

Lajittelun, myönteisten mielikuvien ja asenteiden mallia voi ottaa esimerkiksi Ruotsista. Selkeä ja yksinkertainen viestintä on hyvää. Näytetään kierrätyksen voima isosti. Puhutaan kierrätys- tai kestävän matkailun kylästä. Esille voi laittaa näyttäviä ilmoituksia tahtotilasta, jolloin matkailijakin motivoituu. Myös käytös muuttuu asenteen myötä. Esimerkiksi "Olen kierrätysmuovia.", "Kuljen biokaasulla.". Pieniäkin tekoja kannattaa tuoda esiin. Tiedotukseen tarvitaan yhteisiä materiaaleja. Materiaaleja oltava saatavilla myös digitaalisesti. Levi on rakas –sloganin hyödyntäminen -> mitään itselle tärkeää ei halua kohdella huonosti. Tiedotetaan asiakkaille myös jätteiden määrän vähentämisestä niin, että hekin voivat vaikuttaa asiaan.

Visio kierrätystiedotukseen

- tavoittaa oikeat henkilöt
- viesti sitouttaa
- positiivista viestintää
- viesti kulkee koko matkan ajan mukana.

Viranomaisviestintä

Viranomaisviestintää yrittäjien suuntaan tulee lisätä, muutenkin kuin lupaprosessissa. Tällä hetkellä viestintä ei ole ennakoivaa. Toivotaan aktiivisempaa viestintää muun muassa lakimuutoksista, esimerkiksi tulossa olevasta jätelain muutoksesta ja sen tuomista yrittäjien velvoitteista. Muun muassa kaavamääräyksissä tulee näkyä tilan tarve jätteiden lajittelun ja keräyksen osalta. Jätehuoneissa/-tiloissa tulee huomioida myös tulevaisuuden tilan tarve ja jätehuollon muutokset.

Työpajassa oli osallistujia 30 henkeä ja lisäksi oli osallistujia etäyhteydellä.

Levin matkailukeskuksen ja sen vaikutusalueen jätehuollon kehittämissuunnitelman laatiminen –hanke
Lisätietoja Liisa Arpiainen, ympäristösuunnittelija 040 682 1243, liisa.arpiainen@kittila.fi

Rahoittajat Kittilän kunta, Lapeco, Lapin ELY-keskus ja Ympäristöministeriö, Hankeaika 1.8.-31.12.2019

<http://www.kittila.fi/levin-matkailukeskuksen-ja-sen-vaikutusalueen-jatehuollon-kehittamissuunnitelman-laatiminen>